

Podigikom 01:

Провеждане на мета - проучване

Компетентност по въпросите на порнографията в
ежедневната социална работа

С акцент върху настоящите потребности и
идентифициране на съществуващите възможности за
обучение за Youth worker (*работещи в сферата на младежта
професионалисти*) по темата компетентност по въпросите на
порнографията.

Целта на нашия проект е да разработим една електронна образователна платформа за формиране на познания в сферата на порнографията за Youth worker. Чрез транснационален трансфер на знания и съставяне на програма за самообучение отговаряме на конкретното изискване на Европейския парламент: "За защита на децата в дигиталния свят да се оползотворят всички възможности, обединявайки усилията си за систематично обучаване на всички работещи в сферата на младежта професионалисти."

Част I: Систематичен обзор

Цел:

Да се направи връзка със съществуващи научни студии и дискусии относно боравенето с порнографията.

Всеки партньор има следните задачи:

- Задълбочено проучване в собствената страна
- Обединяване и преглед на двете фокусни точки:
Настояща потребност и педагогически предложения
- Обобщаване на резултатите, нанасяне в таблица и превод на езика на проекта.

Обстойното проучване във всяка страна води до осъществяване на един мета-анализ като основа за разработване на програма за самообразование, която ще даде възможност, програмата на Youth worker

- да бъде адаптирана към потребностите, както и
- да се избегне дублиране с други програми.

Всички партньори работят интензивно във връзка с темата по оценката, превода и представянето на своите собствени резултати. За целта през юни, юли, август и

септември 2017 партньорите издирваха в своите страни проучвания, които се занимават с темата на проекта. Същевременно вече бяха извършени предварителни подготвителни работи по мрежова карта, която да бъде разработена в O2 (*Интелектуален принос O2*). При това бяха потърсени институции, които предлагат работни материали, информация или подкрепа за целевата група на Youth worker. Резултатите от проучванията са вписани, респ. обобщени в таблица в Hornetdrive (**Напълно криптирано, изгодно, мобилно достъпно и сигурно хранилище - облак*), и са предоставени на разположение като база данни.

Ръководство за прилагане на мета-проучването: ключови дейности

Формулиране и подбор на данни от проведени проучвания, свързани с темата на проекта:

1. Систематично търсене на данни в литературата и настолно проучване в мрежата във всяка страна-партньор относно: ниво на развитие на проучванията и на практическото предлагане. Кои са ключовите моменти при потребностите? Какви предложения за образование вече има? Целта беше да бъде събрана разнообразна литература от всякакви заинтересовани страни и експерти, както и от проучвания на бази данни. След това целият материал бе проверен и обработен.
2. Специфична за отделните страни интерпретация на резултатите и писмено обобщение и подготвяне на информацията транснационално: осигуряване на качеството, преглед, обмяна на опит и представяне на резултати.
3. Презентация на резултатите / превод:
Всеки партньор изготви кратък обобщен доклад и представи резултатите на собствения си език и на езика на проекта - немски.
 - Резултатите бяха представени на 2-та европейска среща по проекта в Гърция през октомври 2017.
След това се събират резултатите на всички езици и се превеждат на езика на проекта, немски, но също така и на английски и на арабски.
 - Следва първо осъществяване на връзка с институции, които вече предлагат помощ на потърпевши, за да се запознаят с тези предложения.

Част II: Резултати от мета- проучването

1. Вездесъщност на цифровите медии: дигиталните медии са неразривно свързани с ежедневието на децата и младежите от всички страни-партньори. Така според онлайн - проучване на ARD/ZDF ¹ понастоящем 97,6 % от всички младежи (14-

¹ ARD-ZDF-Online-Studie, 2017, S.435.

19 години) в Германия ежедневно ползват интернет². Интензивното ползване на медиите обаче не може да се приравни с компетентното и отговорно използване на медиите. Умението целенасочено, уместно, самоосъзнато и творчески, както и същевременно с отговорност към себе си и обществото, да се използват компютри, респ. таблети, интернет и смартфони, изисква редица медийни специфични умения и способности³. Към тях спадат и знанията и способностите за дешифриране, оценка и критично отразяване на медийно оповестени информации⁴. Досега медийната грамотност се придобива в повечето страни партньори преди всичко у дома и сред връстниците.

---) Необходимо е образование по медийна компетентност сред учениците.

2. Потенциалът на пристрастяването към Интернет се припознава безспорно от проучванията. Но е трудно за децата и младежите, и за техните родители, да ограничават ползването на смартфоните, респ. на интернет. Важна задача поради това е и работещите в сферата на младежта да подпомагат осъзнатото, подборно и отговорно използване на интернет и мобилен телефон.

Все повече и повече деца и младежи имат достъп до интернет, 85% от 12-13-годишните имат смартфони; при 10-годишните са 50%. При много от тях се диагностицира медийна зависимост⁵.

JIM-анализът (*проучване относно използването на медиите сред младежите*) от 2016 доказва, че 12-19-годишните сърфират в интернет средно до 3,5 часа дневно.

3. Младежите се оgramотяват относно секса и предпазването от бременност в къщи (предимно от майката), в училище, от връстници и отчасти от лекари. Но медиите – като младежки списания, книги, брошури и преди всичко интернет – играят в сексуалното образование важна роля. Обикновено младежите се смятат за наистина добре осведомени относно биологични факти и предпазване от бременност. Информационен дефицит посочват преди всичко младежи с мигрантски произход, както и с недостатъчно начално образование, те по-рядко

² Eimeren und Frees 2012, p. 363.

³ Tulodziecki, Gerhard: Entwicklung von Medienkompetenz als Erziehungs- und Bildungsaufgabe/ развиването на медийна компетентност като възпитателна и образователна задача), Frankfurt, Pädagogische Rundschau 52 (1998) 6, S.697 ff

⁴ Knaus, Thomas: Digitale Medien in Bildungseinrichtungen 2009, 52 ff. / Цифрови медии в образователните институции/

⁵ JIM-Studie 2016 und DAK-Studie 2015 zu Internetsucht unter Kindern von 12 bis 17 Jahre. /анализи по въпроса за интернет зависимостта при деца от 12 до 17 г./

могат да обсъждат в семейството въпроси, свързани със секса⁶. Също и младежи, чиято сексуална идентичност и /или житейски възгледи се отклоняват от общоприетото (напр. хомосексуални, интерсексуални младежи, младежи с различни недъзи) вероятно по-рядко получават в семейството и училището подходящо за тяхното специфично състояние сексуално възпитание.

----) необходимо е систематично обучение на всички работещи в сферата на младежта .

4. Много младежи използват интернет по отношение на сексуалността отговорно, което не означава, че няма проблеми. Необходими са компетентности по въпросите на секса и на интернет, но почти няма тематични проекти в тази област.

Диференцираното възприемане на порнографски съдържания е необходимо както при младежите, така и при техните родители, а също и при Youth worker, социални работници и учители.

Задачата на Youth worker е да подкрепят младежите в това, да не се оставят да бъдат "сортирани" по предварително формирани модели за подражание, а сами да открият сексуалността.

-----) В контекста на социалната работа почти няма примери за най-добри практики. Темата, във всичките ѝ аспекти, е още твърде неизследвана. Налице е спешна нужда от действия. -----) необходими са знания по въпросите на порнографията

Част III: Как юношите боравят с порнографски съдържания в Интернет

Целта беше да се събере разнообразна литература от различни заинтересовани страни и експерти. Всеки партньор в проекта PODIGIKOM за целта интерпретира и провери събрания материал в съответната страна (цели, ефективност, достъпност) и направи кратко обобщение.

“Мета-проучването” в Hornetdrive предоставя общ преглед на наличните в страните-партньори най-важни изследвания и научни разработки, както и на предложения от работни срещи и семинари по темата, списък на уеб-страници и консултативни центрове, които предлагат информация, респ. помощ за младежи, родители, възпитатели и социални работници, и също така преглед на важни медийни репортажи

⁶ Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung: Jugendsexualität 2010, Köln 2010, S.195-200. / Федерален център за здравно образование: младежката сексуалност 2010/

за и относно “поколението порно” и онлайн порнографията, последиците и опасностите от нея.

Относно това, как младежите боравят с порнографски материали в интернет, от това разнообразие на материали между другото може да се научи следното:

Голямата достъпност на порнографски материали в интернет и новите възможности за независимо производство и разпространение на нецензурни съдържания (Sexting и т.н.) от самите младежи, налага диференцирано дебатирание. На базата на концепции като "Компетентност по въпросите на порнографията" (Döring 2011) напоследък се дискутира, как може да изглежда и да се реализира един такъв диференциран и квалифициран подход от страна на сексуалното образование към темата порнография.^[4] В смисъла на осигуряването на медийна грамотност, тук става въпрос за това, младежите да бъдат подпомогнати при самоопределено, информирано и безопасно ползване на медиите и да им бъдат предадени необходимите за това познания, едно критично отношение към медиите, но също така и необходимата компетентност. Морални, политически и педагогични размисления обаче правят дискутирането на темата порнография неизбежно комплексно и оспорвано.⁷

Да се разговаря с младежите за порнография при много възрастни буди чувства на срам и неудобство – при родителите значително повече отколкото при сексолозите и педагозите.

- **Родителите** би трябвало да се уговорят, дали и ако да, кой точно трябва да потърси диалог. По правило се предлага разговор на двама от един и същ пол. От друга страна проучванията сочат, че младежите предпочитат да обсъждат теми от този род не с родителите, а по-скоро с *върстниците си*. Полезно е, ако бъде осъзнато собственото объркване по тази тема, и се спазват основните правила за разговор, да се формулират послания от първо лице. По този начин родителите могат да дадат израз на собствени мисли, без да обобщават социална норма, каквато явно няма. Посланието „Аз мисля, че сред порнографските страници може да има и много опасни“ е по-честно и формулирано по-близо до реалността, отколкото „Порнографските материали във всички случаи са опасни, потребителите им са болни!“.
- Освен това **училището** трябва повече да се намесва там, където се провежда интердисциплинарно популяризиране на медийната компетентност и с оглед на по-трудно съдържание. Поне така апелира медийната психоложка Никола Дьоринг (Nicola Döring), която подкрепя преподаването на порнографска компетентност. Малко по-умерено, педагожката Александра Клайн (Alexandra Klein) очаква от училището многоизмерна тематизация на сексуалността. Двете

⁷ Виж Барбара Ротмюлер / Barbara Rothmüller/ и Паул Шайбелхофер / Paul Scheibelhofer/: Порнографизиране чрез сексуална педагогика? Относно проблемни твърдения и сложни аргументи /Pornografisierung durch Sexualpädagogik? Über problematische Vorwürfe und komplizierte Auseinandersetzungen/, в: Medienimpulse, 2/2016 – <http://www.medienimpulse.at/articles/view/959>, 17.11.2011

постановки биха обогатили изискването, младите хора да не бъдат оставяни сами с тяхното любопитство да опознаят света на възрастните.⁸

- Ние от проекта Еразъм+ PODIGIKOM- „Компетентност по въпросите на порнографията в ежедневната социална работа“ сме убедени, че **социалните работници** и Youth worker могат да бъдат особено важни действащи лица в тази сфера, като подпомагат и родители, и учители. Те могат конкретно и индивидуално да представят информация и да я съгласуват със съответната целева група в контекста на своята собствена дейност.

Част IV. Предизвикателствата пред социалните работници

Как младежите могат да бъдат *напътствани* от Youth worker с оглед на консумираните от тях порнографски съдържания?

Според проучванията в момента много младежи използват медиите във връзка със сексуалността отговорно, което обаче не означава, че няма и по-големи проблеми. Въпреки това интернет не бива да се дискутира сам по себе си просто като полезен или вреден - много повече има нужда от конкретни предложения за специфични проблеми. Грамотността на юношите по въпросите на медиите и секса е необходима - тук има нужда от действия чрез извънучилищни медийни и сексуално-педагогически проекти (до сега те почти не биват финансирани).

За насърчаване на грамотността по въпросите на порнографията⁹ е необходимо:

- предоставяне на информация относно способността за преценка
- предоставяне на информация за потребителски и организационни (творчески, проектни) умения
- съвместно приемане и обсъждане
- активна медийна работа.

Дискутират се възможностите и ограниченията на тези подходи.

Тук е мястото на една препратка към Никола Дьоринг. Тя е университетски професор по медийна психология и медийни концепции в Техническия университет в Илменау,

⁸ Beate Martin;Jörg Nitschke: Sexuelle Bildung in der Schule /Сексуално образование в училище/. Stuttgart 2017.

⁹ Döring, Nicola, Pornografie-Kompetenz: Definition und Förderung/ Порно-грамотност: дефиниция и насърчаване. в: Zeitschrift für Sexualforschung 2011/24, Stuttgart/New York: Thieme Verlag,2011, S. 228-255.

Германия и е разработила на базата на наложили се модели на медийна грамотност **модел от 3 нива x 5 компонента на компетентността по въпросите на порнографията** (порно грамотност). Този модел би трябвало да допринесе за превенцията на отрицателните влияния на порното. В модела Дьоринг първо отличава три нива на участие, които са свързани с различни начини на действие:

- Оценяване на порнографията (оценъчна компетентност) - Как мога да оценявам открито сексуални медийни предложения, с чувство за лична и социална отговорност?
- Използване на налична порнография (потребителска компетентност)
- Оформяне на открито сексуални текстове, изображения и филми¹⁰ (творческа/ проектна компетентност) *Творческа/ проектна компетентност се нарича умението да прилагаш знания за устойчиво развитие и да разпознаваш проблеми с неустойчиво развитие.*

На всяко от трите нива играят роля по пет групи познания и умения¹¹. С оглед на социалната работа и дискутирането по темата с младежи, респ. за самоанализ тук трябва да бъдат споменати някои примерно подбрани цели и постановки към всяка от групите:¹²

1. **Медийни познания:** Какво разбираме под порнография? Повишаване на информираността за формалните начини на оформление, така наречените трикове в порното, напр. чрез избора на изпълнителите, осветлението, перспективата на заснемане, монтажната техника и т.н. изграждане на разбиране за съответната степен на функционалност и автентичност на порнографски изображения (напр. доминиращата търговска продукция срещу любителското порно).
2. **Критичност:** Кои рискове и проблеми най-общо се свързват с определени видове порнография, респ. производството им, тяхното съдържание и използване? Какви рискове произтичат от собственото ползване на порнография и как те могат да бъдат намалени и избегнати? Тук могат да бъдат разгледани например въпроси за времето, което това отнема, за разходите, границите на легалност, на собственото противоречиво реагиране на порнография, както и функционалността или дисфункционалността на собственото поведение при ползване. Етичните съображения също играят важна роля тук.

¹⁰ Чрез Web 2.0 и сред младежите понастоящем нараства значението на Gestaltung, напр. под формата на Posing или Sexting. Творческите умения тук могат да прераснат и в определена абстиненция, но и да обхванат разнообразни форми на едно отношение с чувство за лична и социална отговорност към откровено личните творчески пориви (сравни Döring 2011a: 236f).

¹¹ Ebd. Döring, Nicola, id. S.236.

¹² Kurzmann, Michaël, Buben- und Burschenarbeit/ Момчешки работи: грамотността по въпросите на порнографията като принос към превенцията на насилието ?, https://www.gewaltinfo.at/themen/2015_08/buben-uns-burschenarbeit, 24.07.2017.

3. **Способност за наслада:** Към функциите на порнографията спадат, наред със сексуалната стимулация, стимулиране на въображението и помощ при мастурбация, така също преди всичко и задоволяването на любопитството, забавлението и развлечението, релаксирането, информацията за сексуални пози и практики, както и потвърждаването на собствената сексуална идентичност.
4. **Способност за мета-комуникация:** Как можем, респ. как мога аз да говоря адекватно по темата порнография? Какви думи са подходящи? Как мога да получа подкрепа, като поставям съответните въпроси? С кого мога да разговарям за това? Доколко мога сам/а да се разкривам при това? Как да се справям с различни позиции и становища по темата порнография?
5. **Способност за самоанализ:** За да се противопоставям при нужда срещу външни влияния и да продължа да се развивам като личност: Какво е моето лично отношение към порнографията? Какво считам за хубаво, възбуждащо, интересно и т.н. в порното? Какво ми е неприятно, отблъскващо, гадно, какво ме плаши? Каква секс сцена от филм, видеоклип, книга ми е харесала? Какво в една/ в моята връзка би трябвало да е различно / или също като в порното? ¹³

За да стане полезен моделът 3 нива x 5 компонента за социалните работници при насърчаване на компетентността по порнографските въпроси, е необходим съвсем индивидуален превод и конкретизиране – съобразени с контекста и целевата група при собствената работа.

Крайъгълни камъни за превантивна работа с подрастващи ¹⁴

Там, където порнографията се разисква основателно в рамките на превантивни мероприятия, се вижда, че младежите проявяват голяма откровеност, стигаща дори до облекчение, когато могат да разговарят за влиянието на порнографията върху техните представи за жените и мъжете, сексуалността, върху често противоречивите си чувства и своите разнопосочни копнежи за любов и партньорство при ползването на такива материали. При това е решаващо да не се морализира, а да се проявява разбиране за силата и обаянието на изображенията, младежите да бъдат подкрепяни да възприемат на сериозно своята интуиция и здравословни граници и да не се отказват от своето съвсем индивидуално откривателско пътешествие¹⁵.

¹³ Flotho/Hajok 2009 zit.n. Döring, id. S.247.

¹⁴ Freitag, Tabea: Präventive Arbeit mit Jugendlichen in Bezug auf den Konsum von Internetpornografie/ Превантивна работа с младежи по отношение ползването на интернет порнография. В: Prävention und Prophylaxe./ превенция и профилактика. 13. Jg.1, Februar 2011

¹⁵ Ebda. S. 2.

Като пример на добра практика тя предлага¹⁶, на младежите да се поставят следните въпроси относно въздействието на консумираните изображения и да им се обърне внимание на последствията от едно по-дълготрайно ползване:

- Какво се случва с изображенията? Остават ли те в съзнанието?
- Как изображенията влияят на моята представа за сексуалността?
- Какво влияние оказва това, което вече е видяно, върху една бъдеща връзка?
- Как биват представяни жените и мъжете? Това оказва ли въздействие върху собствената представа за жената / мъжа?
- Може ли да се развие зависимост от филмите? Защо? От кой момент се става зависим?

Част V: Резултати от всички страни-партньори

Цел: Събиране и обработка на направените в различните страни проучвания и съществуващите предложения за образование. Тези резултати накрая съставят базата за разработването на програмата за самообразование.

- Youth worker могат да намерят онлайн обща информация за интернет порнографията и нейното влияние, както и да научат нещо за различните конвенционални и неконвенционални форми на проявление на порнографията.
- Следва допълнително и сравнителен преглед в европейски мащаб на въздействието върху поведението при ползване на порнографски съдържания

По-долу най-важните резултати от проучванията в отделните страни-партньори, обобщени в Мета-проучване в Hornetdrive.

Немският координатор акцентира върху следните резултати:

Нужни са повече емпирични изследвания и обосновани професионални аргументи за оценяване на дейностите в сферата на интернет порнографията. Това ще изключи и емоциите от дебатите. Преди това да се случи не могат да се изискват фундаментални мерки или законови промени. Според последните проучвания в Германия много младежи ползват медиите във връзка със сексуалността с чувство на отговорност, което не означава, че няма по-големи проблеми. Въпреки това не би трябвало интернет да се оценява сам по себе си като полезен или вреден - много повече са необходими конкретни предложения по специфични проблеми. Медийната и сексуалната грамотност от страна на младежите е необходима - тук трябва действия от страна на извънучилищните проекти по въпросите за медиите и сексуалността (досега такива почти не се финансират).

1. Младежите трябва да се научат на диференцирано възприемане на порнографски и еротични съдържания в мрежата - за тази цел са им нужни компетентни възрастни.

¹⁶ Ebda. S. 4.

Педагозите трябва да бъдат подпомогнати, защото често подрастващите знаят повече. Да се дадат указания и съвети на социално-педагогическите работници.

2. **За насърчаването на порно-грамотността досега са набелязани четири подхода: предоставяне на информация относно уменията за оценяване, предоставяне на информация относно потребителска грамотност и творчески умения, съвместно приемане и обсъждане, както и активна медийна работа.** Дискутират се шансовете и границите на тези подходи. "Темата да залегне и в извънкласни медийни и сексуално-педагогични мероприятия, най-вече защото Youth Worker са по-добре подготвени за това, да дават подходящи педагогически консултации, в емоционален и личен план, по ориентирани сексуално медийни предложения извън границите на формалното обучение."

3. Затова превенция в сферата на порнографията на първо място означава, **младежите да бъдат подкрепени и окуражени**, да не се оставят да бъдат спирани от готови шаблони и стандартизирани очаквания по отношение на порното в тяхната здрава интуиция, естествения им копнеж за обвързване и тяхното собствено индивидуално откривателско пътешествие по следите на любовта, сексуалността и чувствеността.

Австрийският партньор се концентрира върху следните резултати:

Посочва се важен международен доклад (2015г.), в който е събрана разнообразна литература от най-различни заинтересовани страни и експерти, както и от проучвания на бази данни. Целият материал бе проверен.¹⁷ Докладът „Sexual rights and sexual risks among youth online“ / Сексуалните права и сексуалните рискове сред младите хора онлайн/ от 2015г., съставен съвместно от eNASCO (*Алианс на неправителствени организации за по-безопасна онлайн среда за децата чрез застъпнически действия на национално, европейско и международно ниво/ и London School of Economics / Лондонското училище по икономика/, подчертават рисковете и възможностите, с които се сблъскват подрастващите на възраст от 10 до 17 г., когато търсят информация за сексуалността онлайн или попаднат на такава. Не е ясно какво мислят младежите за ‚Sexting‘ и как оценяват изпращането на определени снимки, и кога/защо дават съгласието си за това. Броят на изпратените снимки не е известен, но момичетата са подложени на по-голям натиск да изпращат снимки и биват осъждани по-строго, когато те бъдат разпространени.

Сред препоръките, които се съдържат в доклада, е между другото и признаването на правата на деца до 18 години. Една постановка, която поставя техните права и възможности на преден план и същевременно държи под око тяхната защита. **В същото време е необходимо на децата и младежите да се даде право на глас и да се позволи включването на техните мнения в дебатите. Друга препоръка е в учебната**

¹⁷ Sonia Livingstone und Jessica Mason, Sexual rights and sexual risks among youth online, A review of existing knowledge regarding children and young people's developing sexuality in relation to new media environments. /Сексуални права и сексуални рискове сред младите онлайн, преглед на съществуващите знания за развиващата се сексуалност на децата и младите хора във връзка с новите медийни среди/
http://www.ecpat.at/fileadmin/download/Studien/eNACSO_Review.pdf 17.11.2017

програма да бъде включен конкретен пакет от мерки по темата сексуалност и взаимоотношения – в идеалния случай още преди детето да започне да се интересува от сексуалността, и да продължава до младежка възраст.

Порнографизирането на медиите достига все по-големи размери. Особено интернет много улесни достъпа до порнографски материали. Дори децата и младежите между 13 и 18 години вече се сблъскват с порнографски онлайн предложения.

Младежки интернет монитор/Jugend-Internet-Monitor/2017 - Кои социални мрежи използват младежите?

Saferinternet.at: <https://www.saferinternet.at/jugendinternetmonitor/> 20.11.2017

Младежки интернет монитор е инициатива на Saferinternet.at и предлага представително допитване с данни за използването на социалните медии от австрийските подрастващи. Кои социални мрежи са най-търсени от младите потребители в Австрия в момента? Кои мрежи най-вече предпочитат момчетата? Кои са първенци при момчетата? За Jugend-Internet-Monitor 2017 Институтът за проучване на младежката култура / Institut für Jugendkulturforschung / проведе представително онлайн- допитване. За целта бяха запитани 400 младежи на възраст от 11 до 17 години през периода ноември/декември 2016г. относно кои социални мрежи ползват. WhatsApp и YouTube продължават да са най-харесваните, в сравнение с предишната година най-вече Facebook губи позиции. Като начинаещ се включва и мрежата за музика и видео musical.ly.

88% от анкетираните признават, че са поствали, респ. изпращали в интернет поне по 1 снимка на седмица, 35% споделят за постване, респ. изпращане на 10 снимки на седмица . 51% съобщават, че познават някого, който/която вече е пращал своя снимка, на която той/ тя е бил/а гол/а; 33% от анкетираните вече сами са получавали такива снимки, 16% вече са изпращали такива снимки.

За това се отнася и дипломната работа “Поколението порно – изследване от 2009 за това, как младежите боравят с порнографски материали в интернет” на Кристина Мария Байл / Kristina Maria Veil¹⁸, като водещата за изследването база съставят следните конкретни въпроси:

FF1: В какъв обем австрийските деца и младежи на възраст от 13 до 18 години консумират сексуални, респ. порнографски съдържания в интернет?

FF2: За какви точно материали става въпрос при това?

FF3: Какви чувства отключват гледаните сексуални и/ или порнографски материали в анкетираните деца и младежи?

FF4: Как децата и младежите получават достъп до интернет - страници със сексуално или порнографско съдържание? Приемането умишлено ли е или непреднамерено?

¹⁸ Beil, Kristina: Generation Porno. Eine Studie über den Umgang von Jugendlichen mit pornografischen Inhalten im Internet. Diplomarbeit an der Universität Wien. 2009. http://othes.univie.ac.at/5891/1/2009-07-05_0247753.pdf 17.11. 2017

FF5: С кого (напр. приятели, родители, специалисти) анкетираните деца и младежи разговарят за видените порнографски изображения?

В рамките на дипломната работа госпожа Байл се е опитала чрез емпирични проучвания да отговори на въпросите и след това е обобщила, описала и коментирала резултатите.

В сферата на образованието трябва да се има предвид и улеснения достъп до сексуални съдържания и да се оказва помощ на децата, младежите, родителите и учителите за безопасното и отговорено ползване на интернет и мобилни телефони. Младежите се нуждаят от много по-добра медийна компетентност - предимствата и рисковете на виртуалните пространства трябва да се познават и да се дискутират. Педагозите трябва да повишават образованието си в областта на дигиталните медии и насърчаването на медийната грамотност би трябвало да се подпомага и от страна на политиците. Предоставянето на знания, съобразени с възрастта, трябва да започва своевременно, преди медиите да са поели тази задача.¹⁹

За превенцията е важно преди всичко: да се приемат сериозно възприятията и интуицията на подрастващите, да се поставят директни въпроси, да се дава информация, да се реагира срещу притъпяване и привикване, да се говори за аспектите на половото и социалното неравенство и да се дискутират въпроси за въздействието. По този начин се укрепва собствената идентичност.

В допълнение, нужно е да се разглеждат общо взаимоотношенията, които надхвърлят удовлетворяването на нагона. (Tabea Freitag, AT)²⁰

Доклад по проекта: Превенция на сексуалното насилие в чатовете на "новите медии", насилие с мобилни телефони и интернет порнография във Виена

От Сдружение Samara:

<http://www.praevention-samara.at/wp-content/uploads/Projektbericht-Sexuelle-Gewalt-Neue-Medien-2013.pdf> 20.11. 2017

Целта е да се оказва подкрепа на момичета по темата чрез работни групи в училищата, както и да се заостри вниманието и да се образават мултипликатори.

Аз в мрежата. Самоизява на юноши от женски и мъжки пол в социалните мрежи?

Бюро за трайна грамотност

https://www.saferinternet.at/fileadmin/files/imaGE_2.0/Ich_im_Netz_Bericht_09012014_FINAL.pdf

¹⁹ Daniël Süß: Mediennutzung von Heranwachsenden. Dimensionen – Konstanten – Wandel/Използване на медиите от подрастващите. Обхват-константи-промени/. Springer 2004.

²⁰ Tabea Freitag, Freitag; Tabea: Präventive Arbeit mit Jugendlichen in Bezug auf den Konsum von Internetpornografie/ Превантивна работа с младежите по отношение на консумирането на интернет-порнография/, Hannover, Art.2 in Prävention & Prophylaxe, 13.Jg Nr1 Februar 2011, S.1-8.

Как се представят момичетата/момчетата в дигиталните медии? Как се справят юношите от женски и мъжки пол с онлайн репутацията си, респ. как сами управляват имиджа си в дигиталните медии? Какви специфични за пола различия са видими и на кои от концепциите за "мъжествеността" / "женствеността" се позовават младите хора?

Асоциация по въпросите на равнопоставеността на половете Щайнмарк - специализирано бюро за работа с младежи предлага проверка на факти, цифри (данни от проучвания) и център за помощ.

<http://vmg-steiermark.at/de/empfehlung/projekt-pornografie-am-stundenplan>

20.11.2017

<http://vmg-steiermark.at/de/pornografie-und-medienkompetenz/faktencheck>

20.11. 2017

Българският партньор акцентира при проучванията си върху следните резултати, въз основа на различни анкети.

През 2016 на Социологическата агенция Маркет линк /Sociologieagentur "Market Link"/ бе възложено от Националния център за безопасен интернет /National Safer Internet Center/ да анализира дигиталната медийна грамотност на българските деца, като бяха проучени тяхното поведение в интернет и техните знания относно информационните технологии (в сравнение с 2010). Заключениета бяха:

1. Ниска мотивация за задоволяване на образователни нужди чрез интернет; 2. Недостатъчни умения за оценяване на онлайн информацията; 3. Пасивност при взаимодействието в интернет, която води до пасивност при създаването и споделянето на информация и онлайн съдържание; 4. Пропуснати възможности за онлайн сътрудничество и гражданска активност, 5. Недостатъчни умения за осигуряване на онлайн безопасност сред по-големите деца.

Беше установено, че при децата има сериозен дефицит в сферата на критичното мислене, а също и при развиването на социални умения, което им създава трудности да преценяват степента на достоверност на намерената в мрежата информация. Също така има голяма нужда от специализирани програми за критичната възрастова група на 12-14-годишните. Поради нарастването на потреблението на интернет и ограничената защита на децата тази възрастова група е застрашена и се изисква особено старание тя да бъде подкрепена.

2. GALLUP International по възложение на Института за социални дейности и практики проучи дали в България родители и възпитатели разговарят с децата по въпроси, засягащи сексуалността и за превенцията на сексуално насилие:

61,7% от анкетираните не са разговаряли с децата за риска от сексуално насилие. Останалите 38,3% са определили разговора като не особено труден, и са го провели когато детето е било на 10 години. Повечето подчертават, че децата не бива да се свързват с непознати и че има хора, които биха упражнили сексуално насилие. Темата за доброто и лошото докосване е засегната едва от 7,7 % от

родителите, 20% от анкетираните родители са се опитали да разяснят границите. **Родителите осъзнават своята отговорност, но настояват също и детските градини и училищата да поемат повече отговорност - те считат, че темата за превенцията срещу сексуалното насилие би трябвало да бъде включена в образователната програма, и то още за децата на възраст от 4 до 9 години.**

3. През 2015г., в рамките на проекта Stir: Safeguarding Teenage Intimate Relationships /Защита на тийнейджърските интимни отношения/ във връзка с контекста и за рисковете online и offline www.stiritup.eu, по Европейската програма DAPHNE бе проведена анкета в 45 европейски училища с около 4500 младежи на възраст 14-17 години; в България бяха проведени полуструктурирани интервюта със 100 младежи.

Резултатите сочат:

Установява се голям брой прояви на насилие и тормоз сред младежите във всички проучвани страни (Англия, Норвегия, Кипър, България и Италия). Необходимо е да се разработят общоевропейски стратегии, за да се понижи това ниво. Offline и Online-форми на контрол и злоупотреба са преплетени в живота на подрастващите. Признаването на тази взаимовръзка ще бъде от ключово значение за развиването на подходящи стратегии и интервенции за избягване на проблема. Обществената осведоменост сред младите хора и професионалистите е ниска. Възможностите за обучение за професионалисти и млади хора са налице във всички участващи държави, но са предимно епизодични и то не е системно и продължително.

Една друга анкета по програмата DAPHNE в рамките на проекта Stir бе проведена сред 14-17 годишните в 5 ЕС страни: Заключения: **Неравенството между половете структурира и подклажда междуличностното насилие и тормоз в отношенията между подрастващите и тяхното въздействие би трябвало да е предмет на образователни и медийни програми.** Мерките за насърчаване на равенството между половете трябва да бъдат включени в учебната програма и във всички аспекти на училищния живот.

4. Д-р Луиза Шахбазян /Luiza Shahbazian/ и Марко Хайдиняк /Marco Heiddinjak/ от Фондацията "Приложни изследвания и комуникации" /ARC/ и Антоанета Куманова – от Асоциация "Родители", по поръка на Националния център за безопасен интернет <https://www.safenet.bg/bg/iniciativi>, проучват, как малки деца, техните по-големи братя и сестри и родителите им възприемат и ползват цифровите технологии, как се отразява това на семейните взаимоотношения, как родителите изграждат и развиват дигиталните умения на децата, и кои са най-големите им тревоги, свързани с това. Родителите казват, че социалната мрежа крие твърде много рискове за малките деца. Нарастващата способност за независимо ползване на дигиталните технологии отчасти е причината за значително намаляване на времето за съвместни дейности на деца и родители. **Всички родители подкрепят рестриктивните мерки в училищата, които забраняват носенето на дигитални устройства в клас, но са "за" творческото им интегриране в образованието.**

Цифровите технологии са станали неразделна част от живота на българските деца. Дори и семейства с най-ниски доходи имат поне един телевизор и компютър. Националните политики за защита на децата и техните права трябва да се съобразят с това, че децата вече съвсем рано започват да ползват дигитални уреди. Използването на тези технологии от деца и рисковете, възможностите и уменията, които те изискват, трябва да се проучват редовно и систематично. **Трябва да бъдат подкрепяни служби и кампании за подпомагане, чиято цел е да информират родители и специалисти за използването на интернет от деца, за значението на уменията в сферата на цифровите технологии, за необходимостта да се създават предпоставки за намаляване на рисковете и за положителните ефекти на дигиталните технологии върху децата.**

5. Описание на настоящите политики, практики и познания в областта на насилието и тормоза в интимните връзки между младежи в 5 европейски страни - Англия, Норвегия, Кипър, България и Италия, проучване, възложено от ЕС.

Публичното възприемане на насилието и тормоза в интимните връзки между младежи се осъществява на различни нива в европейските страни. Въпреки че училищата са най-важната арена за превенция и интервенция на насилието и тормоза в интимните връзки между младежи, учителите в Европа изглежда нямат достатъчно увереност и експертност да се заемат с този въпрос. ЕС следва да насърчава включването на обучение по този проблем в дейностите по повишаването на квалификацията на учителите.

При отсъствието на цялостна система от политики в тази област, няма ясни насоки за това, как училищата биха могли най-добре да се справят със случаи на насилие и тормоз в училищната среда, какви мерки трябва да се вземат и кои институции или специалисти трябва да се включат. Много малко са държавните служби, които могат да предложат помощ на жертвите. Вместо това неправителствени организации запълват празнината в услугите чрез открити линии за подкрепа.

Партньорът от Гърция достигна при проучванията си до следните безспорни резултати, заплахи и решения:

Учителите осъзнават - директно или индиректно - важната роля на образованието за безопасно сърфиране на учениците в интернет, най-вече по отношение на ролята на родителите по тези въпроси. Те аргументират и изискват една компетентност по въпросите на цифровите технологии, т.е. учениците трябва да изучават и използват новите технически възможности, за да трупат знания и да развият собствената си личност.

Феноменът порнография укрепна особено много през последните години на икономическата криза. Родителите са заети с борбата си за оцеляване и в резултат на това техните деца са оставени времево и пространствено без надзор с интернет и неговите опасности. Чрез милионите порностраници те се запознават с областта "секс",

без съвети, реалистична информация и възпитание. **Образователната система в Гърция остава "бедна" и без "приложение". Информирането по такива теми става само чрез родителите, учителите и други актьорите по собствена инициатива.** Психиката на лицата, които се занимават систематично с порнография, се контролира, наранява и обърква. Така се създават неестествени, не социални и проблематични връзки. Личното отношение се заменя от онлайн - отношението и страхът, самотата, антропофобията (**междудличностна отношенческа фобия; "страх от хора"*) още повече се разпространяват.

През 2011 бе издадено проучването на Димитракакис К., Софос А. и Валмас Т. , със заглавие „Защитата на учениците в интернет през погледа на педагозите/учителите“. То показва: 1) Учащите знаят за съществуването на порнографски материали: 83% да и само 3% не; 2) 10% от информацията в интернет се отнасят до порнографски материали. Това в комбинация със съответните сексуални (еротични) материали от 12% са най-важните въпроси на педагозите; 3) Като най-добра възможност за защита на децата от тормоз и опасности в интернет, педагозите считат на първо място родителите (63%), след това училището (48%) и самите ученици и държавата (30%), полицията (14%) и на последно място частни доставчици на сайтове (които са създадени до голяма степен точно по тази причина) с 11%. 4) Предлагат се технически мерки като използване на защитни филтри - 25%.

Румънският партньор обобща следното в резултат на мета-проучването в своята страна:

В Румъния има нов Наказателен кодекс, също и закон № 678 от 21. ноември 2001 за превенция и борба с търговията с хора, както и други правителствени наредби, напр. предвиждащи мерки за борба с детската порнография.

Обобщаващите проучвания започват през 2004 и са посочени хронологично. Целева група са деца, младежи, родители и преподаватели. В мета-проучванията са представени най-важните резултати: учебни програми, наръчници и университетски предложения, информация в социалната сфера, акции на властите, на организации, институции и различни източници на документация по темата .

В Румъния има организации, сдружения, институции, със свои интернет портали, които се занимават с тематиката, и са също така много активни и признати. Естествено има много дебати с различни мнения и интерпретации.

Като цяло мнозинството е срещу порнографията и разбира се срещу детската. По смисъла на т.нар. „неограничена свобода“, има и гласове за. Няма концепция за грамотност/компетентност по въпросите на порнографията.

В заключение може да се каже, че една обща концепция по смисъла на нашия проект „ Компетентност по въпросите на порнографията в ежедневието на социалните дейности“ би била много полезна .

От Белгия обобщават:

Childfocus: помага и информира при Grooming, при онлайн данни, превенция и Е-безопасност. Тази фондация за изчезнали и сексуално експлоатирани деца работи под името Деца на фокус. Фондацията е частна.

C.A.W.: (*Centra Algemeen Welzijnswerk = Центрове за социални грижи*) предлагат подкрепа за всички, които имат нужда от такава и целят да увеличат възможностите на хората. Искат да помагат на хората и застават зад основните им права. Борят се срещу всички форми на социална изолация и се застъпват за равноправието, за един достоен живот на всички хора и се стремят към хармонично съвместно съществуване.

Mediawijs : Една концепция за медийна грамотност за Фландрия. На 4. май 2012 фламандското правителство одобри преди всичко проектната концепция за медийна грамотност /Media Literacy/, едно съвместно предложение от медийната министърка Ингрид Лиитен / Ingrid Lieten/ и министъра на образованието Паскал Смет / Pascal Smet/.

*Mediawijs насърчава медийната грамотност

*Mediawijs следи пулса чрез всички разработки в сферата на медийната грамотност,

*Mediawijs играе активна роля при разработването на визии и стратегии във Фландрия, Брюксел и Европа.

Консултации, мрежи, съвместни действия на институции и организации.

Sensoa има за цел да подобрява сексуалното здраве на подрастващите. Целите са:

- a. Подготовка на информации за широката общественост относно сексуалното здраве.
- b. Насърчаване общото сексуално образование на младите хора.
- c. Ограничаване на въздействието на ХИВ и полово предавани болести върху сексуалното здраве на гей мъжете.
- d. Подобряване на мерките за сексуално здраве за уязвимите мигранти
- e. Насърчаване на интеграцията на хората с ХИВ и ограничаване на въздействието на ХИВ върху сексуалното им здраве.
- f. Повишаване на осведомеността за сексуалното и репродуктивното здраве и правата в международната политика.

Детски комисариат /Kindercommissariaat/: Комисариатът за детски права е основан чрез декрет на фламандския парламент. Това е орган, който има две основни дейности:

1. Гореща линия за жалби за деца и младежи: Разследване и посредничество, както и
2. Съветническа дейност за фламандския парламент, фламандското правителство, служби и агенции, международни и чуждестранни правителства.

Изискванията са най-различни, ето най-важните:

- Порнографизиране на медиите

- Поколение порно: целева група деца и младежи.
- Увеличаване на детските права (млади хора до 18 години).
- Медийна грамотност за младежта, родителите, учителите, възпитателите,
- Пакет мерки за училища: насърчаване грамотността по въпросите на порнографията в образованието и училищните програми.
- Просвещаване на родители и настойници
- Различни предложения за превенция
- Равнопоставяне на половете
- Сексуално насилие и тормоз: стратегии в сферата на превенцията, за да се избягва насилието и тормоза
- Консултантските центрове информират родителите, децата и юношите за употребата на интернет и за онлайн пристрастяването
- Социални работници: насърчаване компетентността по въпросите на порнографията, важно е те да познават различни методи и да могат да ги прилагат.

Литература:

Beil, Kristina: Generation Porno. Eine Studie über den Umgang von Jugendlichen mit pornografischen Inhalten im Internet. Diplomarbeit an der Universität Wien. 2009.
http://othes.univie.ac.at/5891/1/2009-07-05_0247753.pdf 17.11. 2017

Bode, Heidrun, Heßling, Angelika (2015): Jugendsexualität 2015 Die Perspektive der 14- bis 25-Jährigen Ergebnisse einer aktuellen Repräsentativen Wiederholungsbefragung. Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung, Köln
<https://www.forschung.sexualaufklaerung.de/fileadmin/fileadmin-forschung/pdf/Jugendendbericht%201022016%20.pdf> 20.11. 2017

Koch, Wolfgang; Frees Beate: ARD/ZDF-Onlinestudie 2017: Neun von zehn Deutschen online, von und, S. 434-442.

Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BzgA) (Hrsg.): Jugendsexualität 2010. Repräsentative Wiederholungsbefragung von 14- bis 17-Jährigen und ihren Eltern – Aktueller Schwerpunkt Migration. Ergebnisse der aktuellen Repräsentativbefragung. Köln: BzG, 2010. S. 195–200.

Döring, Nicola: Psychische Folgen der Internetnutzung In: Der Bürger im Staat, Heft 4-2014, 64. Jahrgang, Stuttgart: Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg, 2014. S. 261-267

Döring, Nicola: Pornografie-Kompetenz: Definition und Förderung. In: Zeitschrift für Sexualforschung 2011/24, S. 228-255, Stuttgart/New York: Thieme Verlag, 2011.

Döring, Nicola: Pornografie im Internet: Fakten und Fiktionen In: tv diskurs. Verantwortung in audiovisuellen Medien, 15. Jg., 3/2011 (Ausgabe 57), 2011. S.32-37.

Freitag; Tabea: Präventive Arbeit mit Jugendlichen in Bezug auf den Konsum von Internetpornografie, Hannover, Art.2 in Prävention & Prophylaxe, 13.Jg Nr1 Februar 2011, S.1-8.

Genner, Sarah; Süss, Daniel; Waller, Gregor; Hipeli Müller, Eveline: Entwicklungs- und Nutzungstrends im Bereich der digitalen Medien und damit verbundene Herausforderungen für den Jugendmedienschutz: Expertenbericht im Auftrag des Bundesamts für Sozialversicherungen, Eidgenössisches Departement des Inneren. Download: bit.ly/Jugendmedienschutz_ZHAW. In: Beiträge zur Sozialen Sicherheit. Bern: Bundespublikation 2014.

Harlander, Eva; Maier-Wailand, Petra; Seidler, Yvonne; Wochele, Christian: Sexuelle Gesundheit von Jugendlichen Graz, Hazissa - Fachstelle für Prävention, 2011.

Jantz, Olaf: Männliche Suchbewegungen - Antisexistisch und parteilich? Jungenarbeit zwischen Begegnung und Veränderung In: Jantz, Olaf; Grote, Christoph, Jungenarbeit. Konzepte und Impulse aus der Praxis. Opladen: Leske + Budrich, 2003. S. 63-88.

JIM-Studie 2016 und DAK-Studie 2015 zu Internetsucht unter Kindern von 12 bis 17 Jahre

Knaus, Thomas: Digitale Medien in Bildungseinrichtungen 2009, 52 ff

Kurzmann, Michael, Buben- und Burschenarbeit: Pornografie-Kompetenz als ein Beitrag zur Gewaltprävention?

https://www.gewaltinfo.at/themen/2015_08/buben-uns-burschenarbeit, 24.07.2017.

Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark - Fachstelle für Burschenarbeit. Pornografie am Stundenplan?"

<http://vmg-steiermark.at/de/empfehlung/projekt-pornografie-am-stundenplan>

<http://vmg-steiermark.at/de/pornografie-und-medienkompetenz/faktencheck>

20.11.2017

Martin, Beate & Nitschke, Jorg: Sexuelle Bildung in der Schule, Stuttgart 2017.

Rothmüller, Barbara; Scheibelhofer, Paul: Pornografisierung durch Sexualpädagogik? Über problematische Vorwürfe und komplizierte Auseinandersetzungen. In: Medienimpulse, 2/2016 – <http://www.medienimpulse.at/articles/view/959>.

Sielert, Uwe: Jungenarbeit. Praxishandbuch für die Jugendarbeit, Teil 2. Vierte Auflage, Juventa Verlag, Weinheim und München 2010.

Suter, Lilian; Willemse, Isabel; Waller, Gregor; Genner, Sarah; Süss, Daniel: JAMESfocus: Medienkurse und Medienkompetenz. Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften. Zürich 2015.

Simpson, Mark: The Metrosexual is Dead. Long live the "spornosexual" In: The Telegraph, 10 Jun 2014.

Tulodziecki, Gerhard: Entwicklung von Medienkompetenz als Erziehungs- und Bildungsaufgabe, Frankfurt, Pädagogische Rundschau 52, 1998. 6, S.697 ff.